

διανοίαν του, καὶ τρέχουσιν ἀμρότεροι ὁμοῦ, ὅπως τὸ καταλάβωσι, καὶ ὁ ἐλαφρότερος εἰς τοὺς πόδας κατορθοῖ νὰ ἐξαπλωθῇ ἐπ' αὐτοῦ.

Ἐνὸς διαρκεῖ τὸ μάθημα, ποτὲ δὲν τοὺς εἶδον νὰ ψιθυρίζωσι, μήτε νὰ κεντῶσιν ἀλλήλους, μήτε νὰ γελῶσιν ὑποκώφως, μήτε νὰ παραπονῶνται κατ' ἀλλήλων εἰς τὸν διδάσκαλον. Ὅταν ἓνας μαθητὴς, ἐξελθὼν ἐκ τῆς σχολῆς τοῦ ἐφημερίου ἢ τῆς τοῦ δήμου, ποιήσῃ κανὲν παράπονον, τῷ λέγουσι :

— Τί; Μήπως σὺ δὲν ἐσίμπησες τοὺς ἄλλους ;

Αἱ δύο κατώτεραι τάξεις ἔχουσι τὰς παραδόσεις αὐτῶν εἰς τὸ αὐτὸ δωμάτιον, καὶ ἡ ἀνωτέρα εἰς ἄλλο, ἰδιαίτερον. Ὅταν ὁ διδάσκαλος ἀφίχθῃ εἰς τὴν πρώτην τάξιν, ὅλοι τὸν περικυκλοῦσι πλησίον τοῦ μαυροπίνακος, ἢ ἐπὶ τῶν θρανίων. Κατακλίνονται, ἢ καθήνται ἐπὶ τῆς τραπέζης περὶ τοῦ διδασκάλου, ἢ ἐκείνου ὅστις ἀναγινώσκει γεγωνυῖα τῇ φωνῇ. Ὅταν πρόκηται περὶ γραφῆς, καθήνται ἡσυχῶς ἐπὶ τῶν θρανίων, ἀλλ' ἐγείρονται ἀνὰ πᾶσαν σεισμὴν, ὅπως μεταβῶσι νὰ παρατηρήσωσι τὰ τετράδια τῶν ἄλλων, ἢ νὰ δείξωσι τὰ ἰδικά των εἰς τὸν διδάσκαλον.

Ἡ χρῆσις τοῦ χρόνου ἐπιτρέπει τέσσαρα μαθήματα, ἀλλὰ κάποτε ἀρκοῦνται εἰς τρία, ἢ καὶ εἰς δύο, καὶ κάποτε ἐμβαίνουν εἰς ἄλλα μαθήματα, περὶ ὧν δὲν πρόκειται. Ὁ διδάσκαλος ἀρχεται ἀπὸ τῆς ἀριθμητικῆς καὶ καταλήγει εἰς γεωμετρίαν, ἢ ἀρχεται ἐκ τῆς ἱεράς ἱστορίας, ὅπως καταλήξῃ εἰς τὴν γραμματικὴν. Οὐχὶ σπανίως, ὁ διδάσκαλος καὶ οἱ μαθηταί, παρασυρόμενοι, ἀντὶ μιᾶς ὥρας, ἐξακολουθοῦσι τὸ μάθημα ἐπὶ τρεῖς κατὰ συνέχειαν ὥρας. Συμβαίνει, τὰ παιδία νὰ κράζωσι μόνον τῶν :

— Ὅχι ἀκόμη!... Ἀκόμη!...

Καὶ νὰ ἐπιπλήττωσι τοὺς στενοχωρουμένους, λέγοντα μετὰ περιφρονήσεως :

— Ἐὰν στενοχωρῆσαι, πῆγαινε λοιπὸν με τοὺς μικροὺς!

Διὰ τὸ μάθημα τῆς θρησκευτικῆς διδασκαλίας, πρὸ μόνον ὅπερ τελειώνει κανονικῶς, ἐπειδὴ ὁ διδάσκαλος κατοικεῖ δύο βρεστία μακρὰν καὶ ἔρχεται μόνον δις τῆς ἐβδομάδος, καὶ διὰ τὸ μάθημα τῶν σχεδιάσεων, οἱ μαθηταί συννοῦνται ὅλοι ὁμοῦ. Κατὰ τὰς στιγμὰς αἵτινες προηγούνται τῶν μαθημάτων τούτων, ὁ θόρυβος, ἡ κραυγὴ, ἡ ζωηρότης καὶ ἡ ἀταξία εἶνε εἰς τὸ κατακόρυφον. Ἄλλος σύρει τὰ θρανία ἐκ τῆς μιᾶς αἰθούσης εἰς τὴν ἄλλην, ἄλλος φιλονεικεῖ, ἄλλος τρέχει εἰς τὴν οἰκίαν (1) ὅπως ζητήσῃ ἄρτον, ἄλλος φρυγανίζει τὸν ἄρτον τοῦ ἐπὶ τῆς ἐστίας· ἄλλος ἀφαιρεῖ παρὰ τοῦ πλησίον του κατὶ τι, ἄλλος κάμνει γυμναστικὴν.

Καὶ ἐδῶ ἀκόμη, ὅπως καὶ κατὰ τὸν θόρυβον τῆς πρωίας, εὐκολώτερον εἶνε νὰ τοὺς ἀφήσῃ τις νὰ καθύσυχασωσι μόνοι των, καὶ οἱ ἴδιοι νὰ καταλάβωσι τὰς φυσικὰς των θέσεις, παρὰ νὰ τοὺς ἀναγκάσῃ εἰς ταῦτα διὰ τῆς βίας. Ἐν τῷ σημερινῷ πνεύματι τῆς σχολῆς, νὰ τοὺς ἀναγκάσῃ τις διὰ τῆς βίας εἶνε ἀδύνατον. Ὅσον ἰσχυρότερον κραυγάζει ὁ

διδάσκαλος, τοσοῦτον ἰσχυρότερον κραυγάζουσιν οἱ μαθηταί. Αἱ κραυγαὶ τοῦ συντελοῦσι μόνον εἰς τὸ νὰ τοὺς ἐξερεθίσωσιν. Ἐὰν κατορθώσῃ τις νὰ τοὺς σταματήσῃ καὶ νὰ στρέψῃ τὴν προσοχὴν των ἀλλήλων, ἢ μικρὰ αὕτη θάλασσα ἄρχεται κατὰ μικρὸν γαληνιάζουσα. Ἄλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, εἶνε καλλιτέρον νὰ μὴ λέγῃ τις τίποτε.

Τὸ μάθημα τῶν σχεδιάσεων, τὸ ὁποῖον πάντες προτιμῶσιν, ἀρχεται τὴν μεσημβρίαν, ὅτε δηλαδὴ πεινῶσι, καὶ μέιναντες ἐπέκεινα τῶν τριῶν ὥρων καθισμένοι, αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκην νὰ σύρωσι τὰ θρανία καὶ τὰς τραπέζας καὶ νὰ προξενῶσι μέγαν κρότον. Ἐν τούτοις, ἅμα ὡς ὁ διδάσκαλος φανῇ ἑτοιμος, καὶ οἱ μαθηταί εἰσὶν ἑτοιμοί· ἔαν δὲν εὐρεθῇ τις ἐμποδίζων αὐτοὺς ν' ἀρχίσωσιν, ἀναλαμβάνουσι μόνον τῶν νὰ τῷ ἐπιβάλωσιν ἡσυχίαν. (ἀκολουθεῖ)

ΠΡΩΤΟΣ ΕΡΩΣ

(Διήγημα Ἰδάν Τουργενιέφ)

(Συνέχεια)

XII

Τὴν ἐσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας συνήχθησαν οἱ ἀπαραιτήτοι ἐπισκέπται εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Ζάσεκιν· μετ' αὐτῶν ἦμουν καὶ ἐγώ.

Ἡ ὁμιλία ἐστρέφετο εἰς τὸ ποίημα τοῦ Μαϊδάνωφ, ὅπερ ἡ Ζιναιδα ἐπῆνε εὐκρινῶς. Ἀλλὰ ἤξεύρετε, εἶπεν αὐτῇ τῷ ποιητῇ, ἔαν ἤμην ποιητὴς, θὰ ἐλάμβανον πάντοτε διαφορετικὴς φύσεως ὑποθέσεις. Ἴσως ταῦτα, ἅτινα λέγω, εἶναι ἀπλούστατα λῆροι, ἀλλὰ ἔρχονται εἰς τὴν κεφαλὴν μου ἐνίστη παραδόξοι σκέψεις, ἰδίως ὅτε δὲν κοιμοῦμαι, τὴν πρωίαν, καὶ ἢν ὁ οὐρανὸς λαμβάνει ρόδινον καὶ κρόκον χρῶμα. Ἐγὼ ἐν παραδείγματι... Βέβαια δὲν θὰ γελᾶσθε μαζί μου.

— Ὅχι! ὅχι! ἐκραυγᾶσμεν ὅλοι ἐν μιᾷ φωνῇ.

— Ἐγώ, θὰ παρίστανον, ἐξηκολούθησε, σταυρώουσα τὰς χεῖρας τῆς ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ βλέπουσα πρὸς ἡμᾶς, ἐν ταῖς εἰκόσι τῶν ποιημάτων μου ὄχιλον ὠραίων κορασιδων, ἐν νυκτὶ, ἐπὶ μεγάλου πλοαρίου, φερομένου ἐπὶ ἡσυχῇ ἢ ἀργυροδίνου ποταμοῦ. Ἡ σελήνη θὰ ἐπέχεε τὸ ἀπαλὸν φῶς τῆς, αὐταὶ δὲ θὰ ἦσαν λευκοχιτῶνες καὶ με λευκὰ ἄσθη ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Θὰ ἐφαλλον, ἓνα ὠραῖον, πλήρη μελοδήματος ὕμνον.

— Καταλαμβάνω, καταλαμβάνω, ἐξακολούθησατε, ὡς ἐν ρεμβασιῶν εὐρισκόμενος, ἀπήντησεν ὁ ποιητής.

— Αἰφνης, ἰαχὴ καὶ γέλως, καὶ πυρσοὶ καὶ ἄσματα θὰ ἀκούονταί εἰς τὴν ἀκτὴν... Θὰ ἦναι χορὸς βακχίδων, τρέχων μετ' ἁμάτων καὶ κραυγῶν. Τώρα εἶναι ἰδική σας ὑπόθεσις νὰ γράψετε τὴν εἰκόνα, ποιητὰ μου... μόνον ἐκεῖνον τὸ ἔπος ἐγὼ ἤθελον, εἶναι, οἱ πυρσοὶ νὰ ἀναδίδωσι ἐρυθρὰς λάμψεις καὶ νὰ καπνίζουν πολὺ, πρὸς δὲ οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν βακχίδων νὰ ἀστράπτωσιν ὑπὸ τοὺς στεφάνους, οἱ δὲ στεφανοὶ νὰ ᾤσι με βαθεῖς χρώματος ἄνθη. Νὰ μὴ λησμονήσῃτε δὲ τὰ δέρματα τῶν τίγρεων, τὰ κύπελα, τὸν χρυσόν, καὶ πολλὴν μάλιστα χρυσόν.

— Καὶ ποῦ νὰ ἦναι ὁ χρυσός; ἡρώτησεν ὁ Μαϊδάνωφ, εἰπὼν ὅπισθεν τὴν μακρὰν τοῦ κόμην.

— Ποῦ; εἰς τοὺς βραχίονας, εἰς τὰς χεῖρας, εἰς τοὺς πόδας, πανταχοῦ. Λέγουσιν, ὅτι αἱ γυναῖκες ἐν τῇ ἀρχαιοτάτῃ ἔφερον καὶ εἰς τοὺς πόδας φέλλια. Ἐξακολουθῶ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ποιήματος: αἱ βακχίδες θὰ καλῶσι πρὸς αὐτὰς τὰς κόρας τοῦ πλοαρίου. Αἱ κόραι θὰ κουράζωνται νὰ ψάλλωσι τὸν ὕμνον των πλέον· ὁ ποταμὸς δὲ θὰ τὰς φέρῃ πρὸς τὴν

(1) Ἐννοεῖ τὴν οἰκίαν τοῦ κόμητος Τολστόϊ, πλησίον τῆς ἐστίας εἶνε ἡ σχολή.

ἀκτὴν. Καὶ ἰδοὺ αἶφνης μία ἐξ αὐτῶν ἐγειρομένη ἡσύχως... ἡ περιγραφή αὐτοῦ τοῦ μέρους πρέπει νὰ ἴσται πολὺ δυνατὴ· πῶς ἐγείρεται αὕτη ὑπὸ τὸ φῶς τῆς σελήνης καὶ πῶς τρομάζουν αἱ φίλαι τῆς... Αὕτη ἐν τούτοις βαδίζει ἐπὶ τοῦ καταστρώματος. Αἱ βαρχίδες σπεύδουν καὶ τὴν κυκλοῦσιν, ἐπέρχεται νῆξ καὶ σκότος, Παρουσιάσατε ἐδῶ καπνὸν ἐκ τῶν πυρῶν καὶ γέλωτας ἡχρηστάτους. Μὴ λησμονήσητε, ὅτι αἱ βαρχίδες ἄφησαν εἰς τὴν ἀκτὴν τοὺς στεφάνους των.

Ἡ Ζιναΐδα εἰσῆλθεν· (ὦ! εἶναι ἐρωτευμένη, ἐσκέφθη καὶ πάλιν).

— Αὐτὸ μόνον; ἠρώτησεν ὁ Μαϊδάνωφ.

— Μόνον, ἀπεκρίθη αὕτη.

— Αὐτὸ ἴσως δὲν εἶναι ἐπαρκὲς δι' ὁλόκληρον ποίημα, ἀπεκρίθη σοβαρῶς, οὗτος, ἀλλὰ ὡς λυρικὸν ποιημάτιον θὰ τὸ γράψω ὑπὸ τὴν ἐμπνευσίν σου.

— Ρωμαντικοῦ ὕψους; ἠρώτησεν ὁ Μαλιέφσκη.

— Βεβαίως ρωμαντικοῦ ὕψους, Βυρωνικόν.

— Εἰς ἐμέ ἀρέσκει πλεῖστον ὁ Οὐγκώ, ἀπήντησεν ὁ νεαρὸς κόμης.

Ὁ Οὐγκώ εἶναι πρώτης τάξεως ποιητῆς, ὑπέλαβεν ὁ Μαϊδάνωφ, ὁ δὲ φίλος μου Τονκόσεφ ἐν τῷ ἰσπανικῷ ποιηματί του 'Ελ-Τραδαδέρ...

— Ἀχ! αὐτὸ εἶναι τὸ βιβλίον ἐκεῖνο μὲ τὰ παράδοξα σχήματα; ἐκραύχασεν ἡ Ζιναΐδα.

— Ναί· ἤθελον νὰ εἶπω, ὅτι ὁ Τονκόσεφ...

— Οὐ! πάλιν θὰ φιλονεικήσητε περὶ κλασικῆς καὶ ρωμαντικῆς ποιήσεως, ἐπανάλαβεν ἡ Ζιναΐδα. Ἐλάτε καλλιτέρα νὰ παίξωμεν.

— Τὸν φάντε, ἐφώνησεν ὁ Δουβιν.

— Ὅχι, εἶναι ὀχληρὸν αὐτὸ τὸ παίγνιδι, ἀλλὰ τὰς συγκαρίσεις, (ἐν ἀλλόκοτον παίγνιον τὸ ὅποῖον ἐφεῦρε μόνῃ τῆς ἡ Ζιναΐδα), ἥτις ἐπλησίασεν εἰς τὸ παράθυρον.

Ὁ ἥλιος τὴν στιγμήν ἐκείνην ἔδωκεν εἰς τὸν οὐρανὸν ὕψηλὰ ἐφέροντο μεγάλα ἐρυθρὰ νέφη.

— Μὲ τί ὁμοιάζουν τὰ νέφη ταῦτα; ἠρώτησεν ἡ Ζιναΐδα, καὶ μὴ ἀναμένουσα τὴν ἀπάντησίν μας, εἶπεν: ἐγὼ εὐρίσκω πῶς ὁμοιάζουν μὲ τὰ ἐρυθρὰ ἐκεῖνα ἱστία, τὰ ὅποια εἶχεν εἰς τὸ πλοῖον τῆς ἡ Κλεοπάτρα, ὅτε μετέβαινεν εἰς συνάντησιν τοῦ Ἀντωνίου. Ἐνθυμεῖσθε, Μαϊδάνωφ, πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν μοι ἐδιηγήθητε ταῦτα.

Πάντες ἡμεῖς, ὡς ὁ Πολώνιος ἐν τῷ Χάμλετ, συνεφωνήσαμεν, ὅτι τὸ νέφος τοῦτο προσωμοιάζει πρὸς τὸ ἱστίον ἐκεῖνο καὶ ὅτι ὁρασιότεραν σύγκρισιν οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν ἠδύνατο νὰ κάμῃ.

— Καὶ πόσων ἐτῶν ἦτο ὁ Ἀντώνιος τότε; ἠρώτησεν ἡ Ζιναΐδα.

— Ὁ! ἦτο νεανίας ἔτι, ἀπήντησεν ὁ Μαϊδάνωφ.

— Μὲ συγχωρεῖτε, ἦτο τεσσαράκοντα ἐτῶν, εἶπεν ὁ Δουβιν.

— Ἦτο τεσσαράκοντα ἐτῶν, ἐπανάλαβεν ἡ Ζιναΐδα ἀτενῶς παρατηροῦσα αὐτόν.

Ἐγὼ ἐπέστρεψα γρήγορα εἰς τὴν οἰκίαν μου. «Εἶναι ἐρωτευμένη, ἐψιθύρισαν τὰ χεῖλῃ μου... Ἀλλὰ μετὰ τίνος;»

XIII

Αἱ ἡμέραι παρήρχοντο οὕτως. Ἡ Ζιναΐδα ἐγένετο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον παράξενος καὶ ἀκατανόητος. Ἡμέραν τινα εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν τῆς καὶ τὴν εἶδον καθημένην ἐπὶ ψιθίνης ἑδρας, μὲ τὴν κεφαλὴν στηριγμένην ἐπὶ τοῦ ἐρείσινωτου. Ἦτο δυσθυμὸς καὶ αἱ παρειαί τῆς ἦσαν πλήρεις δακρύων.

«Αἰσθε σεῖς! μὲ εἶπε μειδιῶσα. Πλησιάσατε Βαλδεμάρ.

Τὴν ἐπλησίασα· ἔλαβε τὴν χεῖρά μου καὶ τὴν ἔθετεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς· αἶφνης μὲ ἤρπασεν ἀπὸ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου.

— Πονεῖ! τῇ εἶπον ἐπὶ τέλους.

— «Αὐ πονεῖ! καὶ ἐμὲ δὲν μὲ πονεῖ λοιπόν; ἐπανάλαβεν αὕτη.

— «ὦ! ἐκραύχασεν αἶφνης βλέπουσα, ὅτι μοι ἀπέσπασεν ἐκ τῆς κόμης ὀλίγας τρίχας. Τί ἔκαμα; Πτωχὲ Monsieur Valdemar! Ἀλλὰ μὴ σὰς μέλει, τὰ μαλλιά σας, θὰ τὰ βάλλω εἰς τὸ μενδάλιον μου καὶ θὰ τὰ φέρω πάντοτε

μαζὺ μου εἶπεν, εἰς δὲ τοὺς ὀφθαλμούς τῆς ἤστραψαν τὰ δάκρυα.

— Αὐτὸ ἴσως σὰς φαίνεται περίεργον ὀλίγον... ἀλλὰ χαίρετε τώρα.

Ἐπέστρεψα εἰς τὴν οἰκίαν μου καταδυσταρεστημένος· ἐν τῇ οἰκίᾳ εἶχεν ἐπέλθῃ σύγχυσις μεταξὺ τοῦ πατρός μου καὶ τῆς μητρός μου· αὕτη ἐφώναζεν ἐπιπληττουσα τὸν πατέρα μου, ὅστις πάλιν κατὰ τὴν συνήθειάν του ἀπήντα μετὰ μεγάλης ψυχρότητος καὶ ἀπῆλθεν ἐνωρίς. Δὲν ἠδυνάμην νὰ ἀκούσω τί ἔλεγον, ἐνθυμούμαι μόνον ὅτι εἰς τὸ τέλος τῆς ομιλίας των διέταξε νὰ μεταβῶ παρ' αὐτῇ· μετὰ δυσταρεσκείας δὲ μετέβαινον, διότι ἐγνώριζον ὅτι θὰ μοι ἐλάσει περὶ τῆς πριγκηπέσσης, ἣν ἐθεώρει une femme capable de tout. Ἐπλησίασα τὴν μητέρα μου. Τὰ δάκρυα τῆς Ζιναΐδος μὲ ἐθορύβουν καὶ ἤμουν ἔτοιμος νὰ κλαύσω καὶ ἐγὼ ἤμουν παίδιον εἰσέτι παρὰ τὰ 16 ἔτη μου. Δὲν ἐσκεπτόμην πλέον τὸν Μαλιέφσκη, ὃν καὶ ὁ Μπελοβζόρφω ἔβλεπεν αὐτὸν καθ' ἑκάστην ὥς λῆκος τὸν ἄμυνόν· ἡ διαφύρα καὶ διὰ τούτου. Τοῦ λοιποῦ ἤθελον νὰ κάθηναι ἀπομεμονωμένος καὶ μετέβαινον εἰς τὸν Πορτοκαλιῶνα, εἰς μελαγχολικὴν τινα γωνίαν καὶ ἐκεῖ ἔμενον διαρκῶς.

Ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης ἡμέραν τινα, ἐκάθησα ἐπὶ τοῦ τοίχου βλέπων μακρὰ καὶ ἡκροῦμην τοῦ ἤχου τῶν κωδῶνων τῆς μονῆς... αἶφνης αἰσθάνομαι ὅτι ριπὴ ἀνέμου μὲ προσέβαλεν καὶ ἤνοιξα τοὺς ὀφθαλμούς μου. Κάτωθι ἐμοῦ, μὲ ἑλαφρὸν φαιδρὸν φέρεμα, καὶ μὲ ἐρυθρὸν ἀλεξήλιον ὑπὸ τὴν μασχάλην, ἐβάδιζε σιγῶς ἡ Ζιναΐδα. Μὲ εἶδε, ἐσταμάτησε μοι ἔρριψε τὸν ψιθάβιον πάτσόν τῆς, καὶ προσήλωσεν ἐπ' ἐμοῦ τὰ βελούδινα ὀμματά τῆς.

— Τί κάμετε ἐκεῖ ἐπάνω; μὲ ἠρώτησε μὲ περίεργον μειδιᾶμα. Ἰδοὺ, ἐξηκολούθησε, πάντοτε μὲ βεβαιόητε ὅτι μὲ ἀγαπᾶτε· ἂν μὲ ἀγαπᾶτε λοιπόν, πηδῆζήτε ἀπ' ἐκεῖ ἐπάνω ἐδῶ...

Δὲν ἐπρόφρασε ἡ Ζιναΐδα νὰ τελειώσῃ τὰς λέξεις ταύτας, ὅτε ἐγὼ εἶχον πιτάξῃ πλησίον τῆς. Ὁ τοίχος ἦτο δύο πήχεων ὕψος, καὶ ἐγὼ ἔπεσα εἰς τὴν γῆν μὲ τὰ γόνατα, ἀλλὰ ἐκτύπησα τόσον, ὅτε μόλις ἠδυνήθην νὰ στηριχθῶ καὶ κατέπεσα. Ὅτε συνήλθον εἶδον τὴν Ζιναΐδα πλησίον μου.

— Ἀκριβὸς μου παιδάκι, ἔλεγε, κλίνουσα πρὸς με, καὶ ἡ φωνὴ τῆς ἦτο τόσον θελκτικὴ, ὥστε συνεχίει. Πῶς ἤκουσεν εἰς τὴν παραφροσύνην μου! ἐγὼ σὲ ἀγαπῶ... σῆκω παιδάκι μου.

Τὸ στήθος τῆς ἔστεινε πλησίον μου, αἱ δὲ χεῖρές τῆς ἐκράτουν τὴν κεφαλὴν μου, καὶ αἶφνης—Ἀχ! τί συνέβαινε τὴν στιγμήν ἐκείνην εἰς ἐμέ!—τὰ δροσρὰ χεῖλῃ τῆς ἐσκέπασαν ὁλόκληρον τὸ πρόσωπόν μου μὲ φιλήματα, ἅτινα κατέληξαν εἰς τὰ χεῖλῃ μου... Ἐδῶ ἡ Ζιναΐδα ἐνόησεν ἐκ τῆς ἐκφράσεως τοῦ προσώπου μου, ὅτι συνήλθον, ἂν καὶ ἐξηκολούθουν νὰ κρατῶ κλειστοὺς τοὺς ὀφθαλμούς μου.

— Αἰ, σῆκω τώρα, τρελλέ! τί κυλίσαι εἰς τὴν κόνιν; —Ἠγέρθην—Δόσε μου τὴν ὀμπρέλα μου· τί μὲ τυτᾶτε ἐστὶ, τί ἀνοήσιαί εἰναι αὐταί; αἰ μὴ μὲ τυτᾶτε ἐστὶ σὰς λέγω... Ἀλλὰ αὐτὸς δὲν καταλαμβάνει τίποτε, προσέθηκεν αὕτη, ἐκεῖ ἐκτὸς ἐαυτοῦ... Πηγαίνετε εἰς τὸ σπῆτι σας, Monsieur Valdemar, καθαρισθῆτε, ἀλλὰ μὴ τολμήσητε νὰ ἔλθετε μαζὺ μου διότι θὰ θυμώσω καὶ ἄλλην φορὰν...

Δὲν ἀπετελείωτε τὸν λόγον τῆς καὶ σπεύδουσα ἀπεμακρύνθη, ἐγὼ δὲ ἠκολούθησα τὴν ἀντίθετον ὁδόν· οἱ πόδες μου ἔτρεμον, αἱ χεῖρές μου μὲ ἐπόνουν, ἡ δὲ κεφαλὴ μου ἐσκοτοδίνια· ἀλλὰ τὸ αἶσθημα τῆς χαρᾶς ὅπερ ἐδοκίμαζον τὴν στιγμήν ἐκείνην, δὲν τὸ ἐδοκίμασα ἄλλοτε ἐν τῷ βίῳ μου.

XIV

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἤμην τόσον εὐθυμὸς καὶ τεθλιμμένος ἐξ ἄλλου, τόσον ζωηρῶς ἐδεικνύοντο εἰς τὴν μορφήν μου τὰ σημεῖα τῶν φιλημάτων τῆς Ζιναΐδος, μὲ τόσην τρεμούλα καὶ ἐνθουσιασμόν, ἐν υμνοῦμην ἐκάστην λέξιν αὐτῆς, τόσον ἀπελάμβονον τὴν ἀπροσδοκῆσαν ταύτην εὐτυχίαν, ὥστε μοι ἐπεκάθησεν ὀρθόθως νὰ ἐκπαιδῶ ἐκ νέου τὴν αἰτίον ὧλων τούτων τῶν συναίσθημάτων. Μοι ἐφαίνετο, ὅτι δὲν εἶχον νὰ ζητήσω τι πλέον ἀπὸ τὴν τύχην, ὅτι τώρα ἠδυνάμην μὲ τὴν γλυκεῖαν

αὐτὴν ἀνάμνησιν νὰ ἀποθάνω. Δι' ὃ, τὴν ἐπομένῃν ἡμέραν, μετέβην εἰς τὸν οἰκίσκον, κατεχόμενος ὑπὸ πικρίας, τοῦτο δὲ ματαίως προτεπάθουν νὰ τὸ κρύψω ὑπὸ τὸ πρόσχημα ἀνθρώπου χαίροντος, καὶ μὴ δυναμένου νὰ κρατήσῃ μυστικά. Ἡ Ζιναΐδα μὲ ἐδέχθη πολὺ ἀπλῶς, ἄνευ τῆς παραμικρᾶς συγκινήσεως, καὶ μοι ἔδωκε μόνον τὴν χεῖρα της. "Ολον τὸ μυστηριώδες ὕψος, ὅπερ εἶχε λάβει, διελύθη ἐν μιᾷ στιγμή. Βεβαίως δὲν ἀνέμενον τίποτε περισσότερον, καὶ μὲ αὐτὰ ὁμοῦ παρῆλθε καὶ ἡ θλίψις μου. Ἐνόησα ὅτι εἰς τὰ ὅματα τῆς Ζιναΐδος ἐφαίνοντο παῖδι, καὶ τοῦτο μὲ δυσηρέττει υπερβολικά. Ἡ Ζιναΐδα ἐπεριπάτει ἄνω καὶ κάτω ἐν τῷ δωματίῳ, καὶ εἰς ἕκαστον βῆμα μου ἐμειδία· ὃ οὐς της εὐρίσκετο μακρὰν πολλὴ, τοῦτο ἐγὼ τὸ ἔβλεπα λίαν καθαρώς. Ἡθέλησα νὰ τὴν ἐρωτήσω διὰ τὴν χθεσινὴν σκηνὴν, ἀλλὰ ἐπρωτίμησα ν' ἀποσυρθῶ εἰς τὴν γωνίαν τοῦ δωματίου.

Εἰσηλθεν ὁ Μπελοζόρωφ, καὶ ἔχῃρην πρώτην φορὰν, διὰ τὴν ἔλευσίν του.

— Δὲν σᾶς εὗρον ἡσυχον ἵππον, εἶπεν οὗτος μὲ σοβαρὰν φωνήν. Ὁ ἵπποδαμαστής μοι ὑπεσχέθη μίαν φορβὰδα ἀλλὰ δὲν εἰμι βέλαιος. Φοβοῦμαι.

— Τί φοβεῖσθε; ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς ἐρωτήσω.

— Τ.; Βλέπετε, σεῖς δὲν γνωρίζετε ἵππαιάν. Κύριος δὲ γνωρίζει τί μπορεί νὰ πάθῃτε.

— Αὐτὸ εἶναι λογαριαμὸς ἰδικός μου, θηρίον μου. Ἀφ' οὗ θέλετε οὕτως, ἐγὼ θὰ παρακαλέσω τὸν πατέρα τοῦ Βαλδεμάρ.

— Καὶ θέλετε τὸν ἵππον διὰ νὰ ἐξέλθῃτε μετ' αὐτοῦ;

— Μετ' αὐτοῦ, ἢ μετ' ἄλλου, αὐτὸ δὲν σᾶς ἐνδιαφέρει. Μόνον μὲ σᾶς δὲν θὰ ἐξέλθω.

— Ὅχι, ἡμεῖς; Ὅπως θέλετε, ἐγὼ θὰ σᾶς φέρω τὸ ἄλογον.

— Σᾶς παρακαλῶ ὅμως νὰ μὴ μοῦ φέρετε καμμίαν ἀγγελίαν. Σᾶς προειδοποιῶ, ὅτι θέλω νὰ τρέξω.

— Τρέξατε ὅσον θέλετε. Μὲ ποῖον θὰ υπάγῃτε μόνον, μὲ τὸν Μαλιέφσκην.

— Καὶ διατί ὄχι μὲ αὐτὸν στρατιῶτα μου; Ἀλλὰ ἡσυχάσατε, προσέθεσεν αὐτὴ, καὶ μὴ διδῃτε πῦρ εἰς τὰ ὅματα σας. Θὰ λάβω καὶ σᾶς μαζὺ μου. Σεῖς ξεύρετε πόσον σκοτίζομαι διὰ τὸν Μαλιέφσκην, καὶ ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν.

— Αὐτὸ τὸ λέγετε διὰ νὰ μὲ καθησυχάσετε; εἶπεν ὁ Μπελοζόρωφ.

Ἡ Ζιναΐδα ἐγέλασε. — Διὰ νὰ σᾶς καθησυχάσω! ὦ! οὐ! οὐ! ὦ! στρατιῶτα μου, εἶπε τέλος αὐτὴ, ὡς μὴ εὐρίσκουσα ἄλλην λέξιν. Καὶ σεῖς κ. Βαλδεμάρ, θὰ ἔλθῃτε μαζὺ μας;

— Ἐγὼ δὲν ἀγαπῶ... νὰ πηγαίω μὲ πολλοῦς.

— Προτιμᾶτε, φαίνεται, tête-à-tête πολὺ καλὰ.

— Πηγαίνεται. Μπελοζόρωφ καὶ μὴ φλυαρήτε· μοῦ χρειάζεται χωρὶς ἄλλο αἰσιον ὁ ἵππος.

— Ναὶ ἀλλὰ χρήματα ποῖος θὰ δώσῃ; εἶπεν ἡ γραῖα πριγκηπέσσα.

— Περί αὐτοῦ δὲν σᾶς ἠρώτησα. Ὁ Μπελοζόρωφ μὲ ἐμπιστεύεται.

— Σὲ ἐμπιστεύεται, σὲ ἐμπιστεύεται, καὶ ὁ λάφυρός της ἐξηράνθη κ' ἐφώναζε μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῶν φωνητικῶν ὀργάνων της τὴν ὑπέρβειαν.

— Maman, ἐγὼ σᾶς ἔδωκα κώδωνα.

— Εὐδοκία! ἐπανελάθεν ἡ γραῖα.

Ὁ Μπελοζόρωφ ἀπεχαιρέτισε καὶ ἐγὼ ἠκολούθησα αὐτόν.

XX

Τὴν ἐπομένῃν πρωΐαν ἡγέρθην πολὺ ἐνωρίς, ἔλαβον τὴν φορβὰν μου καὶ ἐξῆλθον εἰς μακρὸν περὶπατον. Ἡθέλησα νὰ διασκεδάσω τὴν θλίψιν μου. Ἡ ἡμέρα ἦτο ὠραιότατη, φωτεινὴ, καὶ πολὺ κίευστική· παιγνιδίζον ἀεράκι περιέπτατο ἐπὶ τῆς γῆς, ἀθρόβως. Ἀνῆλθον λόφους καὶ διέλθον δάσκη· ἠθελον μὲν εἶναι ἡσυχία, ἀλλὰ ὁ ὠραίος καιρὸς, ὁ μυρωδὸς ἀέμος, περιέπτατος ἄνωθεν τῶν τρασίνων χόρτων, δὲν κατόρθωσαν νὰ μοι ἀποσπῶσι τὰς ἀναμνήσεις τῶν ἀλησμόνητων λόγων, τῶν φιλημάτων, ἅτινα μοι κατεῖχον τὴν ψυχὴν μου. Ἡρεσκήμην νὰ πιστεύω, ὅτι ἡ Ζιναΐδα ἤθε-

λεν ἐκτιμᾷ με τὸν ἡρώτημόν μου, καὶ ἤρχισα νὰ σκέπτομαι πῶς δύναμαι νὰ τὴν ἀποσπῶ ἀπὸ τὰς χεῖρας φαντασιωδῶν ἐλθρῶν, πῶς πλήρης αἵματος, θὰ τὴν ἀρπάξω ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ πῶς θὰ ἀποθάνω εἰς τοὺς πόδας της. Τὸ πνεῦμά μου ἐσυννεφούτο. Ἐνθυμήθημι εἰκόνα τινα, ἥτις ἐκρέματο εἰς τὴν αἰθουτάν μας, παριστάνουσα τὸν Μαλέκ Ἀδελ, σώζοντα τὴν Ματθίλδην. Κατόπιν ἔφυλα «δὲν εἶναι λευκαὶ αἱ χιόνες», καὶ κατόπιν τὸ γνωστὸν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἄσμα «Σὲ περιμένω ὅταν ὁ ζέφυρος παίξῃ» καὶ μετ' ὀλίγον ἤρχισα δυνατὰ ν' ἀπαγγέλω τὴν εὐχὴν εἰς τοὺς ἀστέρας τοῦ Ἑβράκ, ἐκ τῆς τραγωδίας τοῦ Χαυτακώφ, καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ στίχου προσέθετον πάντοτε τὰς λέξεις: «Ζιναΐδα, Ζιναΐδα!» ἀλλὰ οὐδέμια ἀπόκρισις ἤρχετο οὐδαμῶθεν. Ἐν τῷ μεταξὺ ἔφθασεν ἡ ὥρα τοῦ γεύματος. Ἠκολούθησα τὴν ὁδὸν τῆς πεδιάδος τὴν φέρουσαν πρὸς τὴν πόλιν. Καλπασμὸς ἵππων ἠκούσθη ὀπίσθεν μου, ἔστρεψα καὶ εἶδον τὸν πατέρα μου μετὰ τῆς Ζιναΐδος, ἔστην καὶ ἀπεκαλύφθην.

Ὁ πατὴρ μου μειδίων ὤμειλε μετὰ τῆς Ζιναΐδος, ἥτις τὸν ἠεροῦτο, δάκνουσα τὰ χεῖλη της. Κατ' ἀρχὰς εἶδον αὐτοὺς, μετ' ὀλίγον ἐφάνησαν ἀπὸ μακρὰν ὁ Μπελοζόρωφ μετὰ τοῦ ἱατροῦ. Ὁ ἵππος τοῦ ἐγείρετο καὶ ἐκτύπη τοὺς πόδας του. Ὁ πατὴρ μου μετὰ τῆς Ζιναΐδος ἔτρεχον αὐτὴ μόλις ἤγειρε τοὺς ὀρθαλμούς της πρὸς τὸν πατέρα μου... ὁ δὲ Μπελοζόρωφ ἔτρεχεν ἐπὶ τῶν ἰχνῶν των ὀλοταχῶς καὶ κλαγκάζων τὴν σπάθην του. «Εἶναι κόκκινος ἄν καραβίδα, ἐσκέφθην, αὐτὴ δέ; Διατί αὐτὴ εἶναι ὠχρά.» Ἐτρεξεν δολόκληρον τὴν πρωΐαν καὶ εἶναι ὠχρά;»

Ἐσπευσα τὰ βήματά μου, ἵνα προφθάσω τὴν ὥραν τοῦ γεύματος. Ὁ πατὴρ μου ἐκάθητο πλησίον τῆς μητρὸς μου καὶ μὲ ἡχηρὰν φωνὴν ἀνεγίνωσκε τὴν ἐπιφυλλίδα τοῦ Journal des Débats· ἀλλὰ ἡ μήτηρ μου τὸν ἠκούστο ἄνευ προτοχῆς καὶ βλέπουσά με ἐπιστρέφοντα μὲ ἠρώτησε τί ἔγινε δολόκληρον τὴν ἡμέραν, προσέθεσεν δὲ, ὅτι δὲν τῆς ἀρέσκει νὰ χάνωμαι τίς εἶδεν ποῦ καὶ μὲ ποῖους. Ἡθέλησα νὰ τῆς ἀποκριθῶ ὅτι περιεπάτησα μόνος μου, ἀλλ' ἔστρεψα εἶδον τὸν πατέρα μου καὶ ἐπρωτίμησα νὰ σιγήσω.

(ἀκολουθεῖ)

Η 14 ΜΑΪΟΥ

Ἐσχάτως ἔλαβον δύο χειρόγραφα μετ' ἐπιστολῆς παλαιοῦ μου φίλου, λέγονός μοι, ὅτι ἐκληρονόμησε τὰ ἔγγραφα ταῦτα παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ του, μοι ἐπέτρεπε δὲ νὰ τὰ κάμω ὅτι θέλω.

Τὸ πρῶτον τετράδιον, γεγραμμένον καλλιγραφικῶς καὶ μὲ τὰ γράμματα κιτρινωμένα ἐκ τῆς πολυκαιρίας, εἶχε γραφῇ ἐπὶ τοῦ χονδροῦ ἐκείνου λευκοφάινου χαρτοῦ τῶν ἐπιστολῶν, ὅστινα μετεχειρίζοντο πρὸ ἡμίσεως αἰῶνος, καὶ ἔφερον εἰς τὸ τέλος, διὰ τῆς αὐτῆς χεῖρος, τὴν ἐξῆς σημείωσιν·

«Κτῆμα Ὁγιόφρα, 14 Μαΐου 1841

Τὸ συμβᾶν τοῦτο εἶναι πραγματικόν. Ἀποθανὼν θὰ διατηρήσῃ ἄρα γε τὸν λόγον του; Ἄν συμβῇ τοῦτο, οἱ κληρονόμοι μου θὰ εὕρωσιν ἐν τῷ χειρογράφῳ τούτῳ τὴν ἐξηγητικὴν τοῦ συμβησομένου.

Ὁ ἀπόστρατος λοχαγὸς
IBAN ΑΦΟΝΑΣΙΕΒΙΤΣ ΠΡΑΤΣΩΦ».

Τὸ ἕτερον χειρόγραφον, βραχυτέρον καὶ ἀλλοίως μορφῆς, ἐχρονολογεῖτο ἀπὸ τοῦ 1861.

Τὸ πρῶτον τετράδιον

Τῷ 1831 συμμετείχον τῆς εἰς Πολωνίαν ἐκστρατείας. Ἡμεῖς νέος ἔτι, καὶ ὑπολοχαγὸς τῶν λοχιστῶν ἵππων τοῦ Νέου Ἀρχαγγέλου. Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ Μαΐου, ὁ διοικητὴς, ἐπανελθὼν ἐκ τοῦ ἀρχηγείου μ' ἐκάλεσε καὶ μοι ἀνήγγειλεν, ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἐπιτελείου τοῦ στρατοῦ, κόμης